

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΣΗΜΕΡΟΝ ΤΟΝ ΥΠΕΡΟΥΣΙΟΝ ΤΙΚΤΕΙ

● Του κ.κ. Αναστασίου

Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας

«Η Παρθένος σήμερα τον Υπερούσιον τίκτει»

Την έλευση του Λυτρωτού στον κόσμο, την ενσάρκωση του Θείου Λόγου, την ένωση ανθρωπίνης και θείας φύσεως γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα. Στο ξεκίνημα της ιστορίας της ανθρωπότητας δόθηκε στον άνθρωπο από τον ίδιο τον Δημιουργό η λαχτάρα να προσεγγίσει τον Θεό, να μοιάσει με Αυτόν, να ενωθεί μαζί Του. Και όπως διηγείται από τις πρώτες σελίδες η Αγία Γραφή, αυτό τον πόθο εκμεταλλεύθηκε ο διάβολος για να παραπλανήσει τους πρωτοπλάστους. Παρακούσατε τον Θεό, αναζητήσατε την αυτοτέλειά σας και τότε «διανοιχθήσονται υμών οι οφθαλμοί» (θα ανοίξουν τα μάτια σας) «και έσεσθε ως θεοί» (Γεν. 3:4). Ακολουθώντας όμως οι πρωτόπλαστοι την πονηρή αυτή συμβουλή δεν έγιναν «ως θεοί», αλλά «διηνοίχθησαν οι οφθαλμοί των δύο και έγνωσαν ότι γυμνοί ήσαν (στ. 7). Κατάλαβαν ότι ήσαν γυμνοί, αδύνατοι και απροστάτευτοι. Και οι απόγονοί τους έζησαν σε μια περιπέτεια γεμάτη πόνο, συγκρούσεις, αποτυχίες και οδύνη.

Σε αυτήν την παρανοϊκή πορεία της ανθρωπότητας επεμβαίνει η αγάπη του Θεού. Ο Υπερούσιος με τη θέλησή Του σαρκούται προσλαμβάνοντας την ανθρώπινη φύση, για να οδηγήσει το ανθρωπινό γένος προς την ποθητή θέωση. Από την οδό όμως της ταπεινώσεως, της απαρνήσεως και της αγάπης, που θα φωτισθεί τελικά με τον ζωφόρο Σταυρό και το υπέρλαμπρο φως της Αναστάσεως του Θεανθρώπου. Τη συγκλονιστική αυτή αλήθεια ψάλλει ο υμνογράφος με τρόπο περιεκτικό, απευθυνόμενος στην Υπεραγία Θεοτόκο, η οποία συνήργησε στην ενανθρώπιση του Θείου Λόγου. «Ισωθήναι πόθον μοι ενθείς όφεις ο παμπόνηρος

τω Πλαστουργώ, ως αιχμάλωτον ήρπασε διά σου δε, Πάναγνε, ανακέκλειμαι θεωθείς αληθέστατα συ γαρ, Θεομήτωρ, τον εμέ θεώσαντα γεγέννηκας». («Πόθο μου φύτεψε το παμπόνηρο φίδι, να γίνω ίσος με τον Πλαστουργό και με έπασσε αιχμάλωτο. Με τη δική σου όμως συνέργεια, Πάναγνε, κλήθηκα ξανά (στην πρώτη δόξα) και αληθινά θεώθηκα»). (Κανών Αγίου Νικολάου, αε ωδή).

Η πρώτη πλάνη, στην αρχή της ανθρώπινης ιστορίας, συνεχίστηκε με διάφορες μορφές. Παρόμοιες διαβολικές προτροπές οδήγησαν την ανθρωπότητα στην καταστροφή. Κάθε είδους αλαζόνες ηγέτες πρότειναν κατά καιρούς τις δικές τους ιδέες και θεωρίες για να γίνουν οι άνθρωποι «ως θεοί». Συχνά διεκδίκησαν οι ίδιοι θεϊκές εξουσίες και ζήτησαν να κατευθύνουν την ανθρωπότητα στην ευδαιμονία με την ίδια βασική διάθεση: Μακριά από τον Θεό. Χωρίς Θεό. Το παλιό αυτό σύνθημα πολύ συχνά ακούγεται και σήμερα με ποικίλες παραλλαγές. Με αποτέλεσμα την αιχμαλωσία στην αυτοκαταστροφή, τον ευτελισμό του ανθρωπίνου προσώπου, τη θεοποίηση παθών και υποδούλωση σε άνομα συμφέροντα.

Στην επικίνδυνη αυτή περιπέτεια, η Εκκλησία –το «Σώμα του Χριστού»– οφείλει να κινηθεί με τη σοφία, τη δύναμη και τις αρχές του Θεανθρώπου Χριστού ο οποίος είναι στο διηνεκές η Κεφαλή της. Να τονίζει την αξία του ανθρωπίνου προσώπου – ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, καταγωγής, μορφώσεως. Να ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τους αδικουμένους, τους φτωχούς και θλιβομένους. Να καλλιεργεί τον ειλικρινή σεβασμό στην αξιοπρέπεια του κάθε ανθρώπου ως «εικόνο Θεού», που έχει κληθεί να πορευθεί προς το «καθ' ομοίωσιν», αξιοποιώντας την ελευθερία του

με την αγάπη για την ανύψωση ολοκλήρου του ανθρωπίνου γένους.

«Η Παρθένος σήμερα τον Υπερούσιον τίκτει»

Η ευαγγελική αφήγηση του γεγονότος της Γεννήσεως μας καλεί να επικεντρώσουμε την προσοχή μας σε ένα ακόμη σημείο. Ο υπερούσιος, ο υιός του Θεού, ερχόμενος στον κόσμο αρνήθηκε ανέσεις, κατοικία, πλούτη και πολλά από όσα οι άνθρωποι θεωρούν απαραίτητα. Διάλεξε, όμως, ως αναγκαίο και επαρκές τη στοργή της Παναγίας μητέρας Του. Αυτός, ο οποίος ως Θεός είναι ενυπόστατη αγάπη, αποδέχεται τη μητρική αγάπη ως τον πιο αυθεντικό ανθρωπινό χαιρετισμό. Με τρυφερότητα η Παναγία «εσπαργάνωσεν αυτόν και ανέκλινεν αυτόν εν τη φάτνη» (Λουκ. 2:7). Στις βυζαντινές εικόνες το βρέφος Ιησούς δεν φαίνεται απλώς να δέχεται τις στοργικές φροντίδες της μητέρας Του, αλλά και να της ανταποδίδει τη θεϊκή του αγάπη. Υπάρχει αμοιβαιότητα.

Τη μητρική θαλπωρή στηρίζει και ενισχύει σιωπηλά, με σύνεση και καλοσύνη, «ο δίκαιος Ιωσήφ» προσφέροντας την ανθρώπινη προστασία στον νεογέννητο Χριστό και την Πανάχραντη Μητέρα Του. Αναλαμβάνει να διαφυλάξει το Θείο Βρέφος, καθώς το περιβάλλον Του από αδιάφορο και αφιλόξενο εξελίσσεται σε επικίνδυνο. Στους κατατρεγμούς και τις διώξεις ασφαλίζουν το ανυπεράσπιστο Θείο Νήπιο δύο αγιασμένοι εκπρόσωποι του ανθρωπίνου γένους.

Η Παναγία και ο Ιωσήφ Τον σώζουν, ξενιτευόμενοι στην Αίγυπτο• αυτοί στον κατάλληλο χρόνο τον επαναφέρουν στην αγία γη, τον οδηγούν δωδεκαετή σε προσκύνημα στην Ιερουσαλήμ. Σ' αυτούς υποτάσσεται ο Χριστός ως παιδί «και ην υποτασσόμενος αυτοίς» (Λουκ. 2:51). Ο αρχικός λοιπόν άνθρωπος πυρήνας, στον οποίο αναπτύσσεται ο Θεάνθρωπος κατά την πρώτη φάση της επίγειας ζωής Του, είναι το οικογενειακό περιβάλλον. Την οικογένεια στη συνέχεια ευλογεί στην αρχή της δημόσιας δράσεώς Του ο Χριστός

με το πρώτο Του θαύμα στην Κανά της Γαλιλαίας. Αυτή γίνεται το κύτταρο της κοινωνίας που εμπνέει η χριστιανική πίστη.

Ωστόσο, η γενικότερη ιδεολογική και πνευματική σύγχυση στις ημέρες μας, περιφρονώντας τις θεόδοτες αξίες ζωής, έχει οδηγήσει και την οικογένεια σε πολύπλευρη κρίση. Πώς να υπάρξει οικογενειακή αρμονία χωρίς αμοιβαία πιστότητα, κατανόηση, συγχωρητικότητα, αφοσίωση και αυταπάρνηση. Άλλες ιδέες και τάσεις δηλητηριάζουν τις οικογενειακές σχέσεις, ακόμα και τις πιο φυσικές και ιερές, παιδιών και γονέων. Όλο και συχνότερα ακούμε για συγκρούσεις μέσα στην οικογένεια, ακόμα και για οικογενειακή βία, που δυναμιτίζουν τη συνοχή και την ειρήνη της και τραυματίζουν ψυχικά μεγάλους και μικρούς. Όταν όμως διαταράσσεται ο βασικός αυτός κοινωνικός πυρήνας –ο οικείος οίκος– που θωρακίζει τον άνθρωπο και εξασφαλίζει την

ανάπτυξή του, τότε πληγώνεται βαθιά ο ίδιος ο άνθρωπος ως προσωπικότητα και ακολουθεί μία ευρύτερη κοινωνική παρακμή.

«Η Παρθένος σήμερα τον Υπερούσιον τίκτει»

Ας γεμίσει, αδελφοί μου, η καρδιά μας δοξολογία και ευγνωμοσύνη για την έλευση του Θείου Λόγου στην ανθρωπότητα. Και ο νους μας ας μην παύσει να αναλογίζεται τις λυτρωτικές συνέπειες του γεγονότος.

Παράλληλα, ας αναλογισθούμε σοβαρότερα την ιερότητα της οικογένειας. Η τόνωση της οικογενειακής αλληλεγγύης και στοργής αποτελεί ουσιαστική έκφραση της πίστεως και ευγνωμοσύνης μας προς τον Κύριό μας. Ας ζητήσουμε από τον Χριστό και την Παναγία Μητέρα Του να μας χαρίζουν κάτι από τη δική τους αυθεντική αγάπη και ας την ανταποδώσουμε προσφέροντάς την, στη διάρκεια του νέου έτους, τόσο στο οικογενειακό μας περιβάλλον όσο και στην ευρύτερη κοινωνία στην οποία ζούμε. Ευλογημένα Χριστούγεννα!